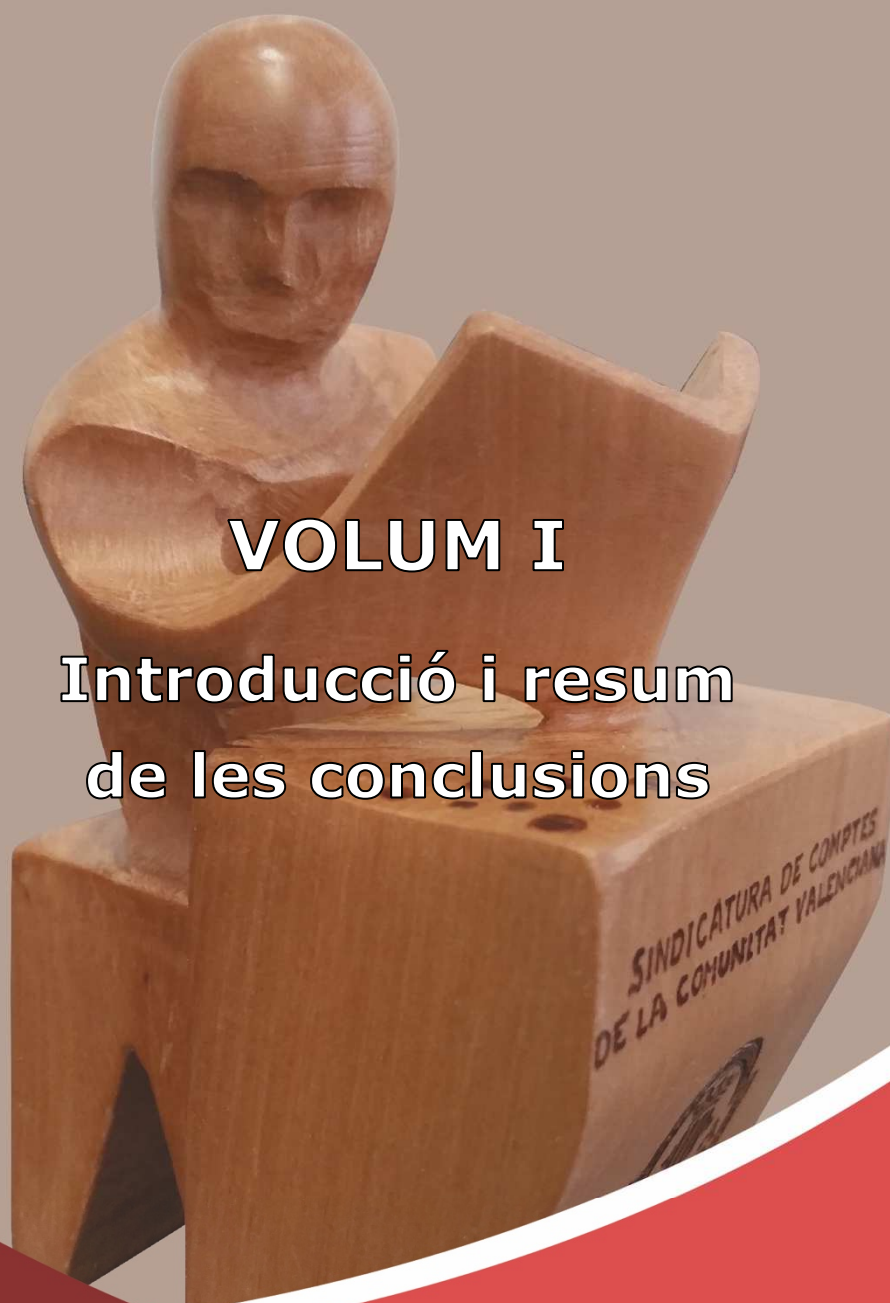

SINDICATURA
DE COMPTES

VOLUM I

Introducció i resum de les conclusions

Exercici 2018

**Informe de fiscalització
del Compte General de la Generalitat**

INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMPTE GENERAL DE LA GENERALITAT

Exercici 2018

VOLUM I

INTRODUCCIÓ I RESUM DE LES CONCLUSIONS

VOLUM II

INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT

VOLUM III

INFORMES DE FISCALITZACIÓ DELS ORGANISMES AUTÒNOMS DE LA GENERALITAT

VOLUM IV

INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE LES SOCIETATS MERCANTILS, ENTITATS PÚBLIQUES EMPRESARIALS I D'ALTRES ENTITATS DE DRET PÚBLIC DE LA GENERALITAT

VOLUM V

INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE LES FUNDACIONS DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT

VOLUM VI

INFORMES DE FISCALITZACIÓ DELS CONSORCIS ADSCRITS A LA GENERALITAT

VOLUM I

INTRODUCCIÓ I RESUM DE LES CONCLUSIONS

Nota

Aquest volum I, amb la introducció i els resums, pretén ajudar a comprendre els resultats del nostre informe contextualitzant-los en l'entorn econòmic i del sector públic valencià, i facilitar la tasca als lectors i als mitjans de comunicació. Conté una descripció succinta de la fiscalització realitzada, amb les conclusions més destacables.

No obstant això, els treballs complets de fiscalització es troben en els volums II, III, IV, V i VI, accessibles en el web de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana (www.sindicom.gva.es). Recomanem llegir-los per a conèixer el veritable abast del treball realitzat.

ÍNDEX	Pàgina
1. Introducció	6
1.1 Fonament legal	6
1.2 El Compte General de la Generalitat	6
1.3 Altres ens d'àmbit territorial autonòmic que no integren els seus comptes en el Compte General de la Generalitat	10
1.4 Els pressupostos de la Generalitat	11
1.5 Principis aplicables a la informació financera i a la gestió dels recursos públics	12
2. Objectius i abast de la fiscalització	13
2.1 Objectius generals de la fiscalització	13
2.2 Abast de la fiscalització	14
3. Conclusions generals de la fiscalització del Compte General de la Generalitat de l'exercici 2018	16
4. Resum i aspectes més significatius sorgits en la fiscalització del Compte de l'Administració de la Generalitat	19
4.1 Excepcions de l'auditoria financera	19
4.2 Conclusions sobre el compliment de la normativa	21
4.3 Conclusions sobre el compliment de la contractació	22
4.4 Conclusions de la fiscalització de les despeses de personal	24
4.5 Recomanacions	26
5. Altres aspectes rellevants	26
5.1 Situació patrimonial	27
5.2 Evolució del resultat pressupostari	27
5.3 Evolució dels ingressos	28
5.4 Evolució de les despeses	28
5.5 Evolució del resultat pressupostari ajustat	30
5.6 L'infrafinançament autonòmic i les seues conseqüències	31
5.7 Sobre l'endeutament	32
5.8 Efectes en el sector públic de la transició energètica i del canvi climàtic	33

6. Resum i aspectes més significatius sorgits en la fiscalització de determinades entitats	34
6.1 Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències	34
6.2 Aeroport de Castelló, SL	34
6.3 Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació	35
6.4 Societat Anònima de Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valenciana	36
6.5 Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SA	37
6.6 Ciutat de la Llum, SAU	38
6.7 Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana	39
6.8 Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, SA	39
6.9 Fundació per a la Investigació de l'Hospital Universitari La Fe de la CV	40
6.10 Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana	41
7. Les Corts i les altres institucions de la Generalitat	42
8. Seguiment de les recomanacions	43
9. Inventari dels ens del sector públic valencià d'àmbit territorial autonòmic subjectes a retre comptes (INVENS)	44
9.1 Ens que no integren els seus comptes en el Compte General de la Generalitat	44
9.2 Ens que han d'integrar els seus comptes en el Compte General de la Generalitat	47
10. Estructura de l'Informe	48
APROVACIÓ DE L'INFORME	50

NOTA SOBRE LA UNITAT MONETÀRIA

Totes les dades econòmiques de l'Informe estan expressades en milions d'euros amb un decimal, excepte quan s'indica el contrari. Hem efectuat un arrodoniment per a mostrar només un decimal. Les dades representen sempre l'arrodoniment de cada valor exacte i no la suma de les dades arrodonides.

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Fonament legal

D'acord amb l'article 9 de la Llei 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, segons la redacció que en fa la Llei 16/2017, de 10 de novembre, correspon a aquesta institució l'examen i fiscalització dels comptes generals de la Generalitat i remetre l'informe corresponent a les Corts, amb la finalitat que puguen pronunciar-se sobre aquests comptes.

1.2 El Compte General de la Generalitat

Segons els articles 135 i 3 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, el Compte General de la Generalitat de l'exercici 2018 es forma amb els documents següents:

- a) Compte de l'Administració de la Generalitat.
- b) Els comptes retuts per la resta de subjectes integrats en el sector públic administratiu de la Generalitat:
 - Organismes autònoms
 - Consorcis
- c) Els comptes retuts pels subjectes integrats en el sector públic empresarial i fundacional:
 - Entitats públiques empresarials
 - Societats mercantils
 - Altres entitats de dret públic
 - Fundacions del sector públic de la Generalitat

Així mateix, d'acord amb la norma esmentada, s'adjunten al Compte General de la Generalitat de cada exercici els comptes de les universitats públiques valencianes.

El Compte General de la Generalitat ha de subministrar informació sobre:

- a) La situació econòmica, financera i patrimonial del sector públic de la Generalitat.
- b) Els resultats economicopatrimonials de l'exercici.

- c) L'execució i liquidació dels pressupostos i el grau de realització dels objectius.

En compliment de l'article 141 de la Llei 1/2015, la Intervenció General va presentar davant la Sindicatura, en diversos lliuraments complementaris, el Compte General de la Generalitat format pels comptes individuals dels ens següents:

- a) L'Administració de la Generalitat.
- b) Els organismes autònoms:
- Agència Tributària Valenciana
 - Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària
 - Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències
 - Autoritat de Transport Metropolità de València
 - Institut Cartogràfic Valencià
 - Institut Valencià d'Investigacions Agràries
 - Institut Valencià de la Joventut
 - Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball
 - Servei Valencià d'Ocupació i Formació. Labora
- c) Les societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres entitats de dret públic:
- Aeroport de Castelló, SL
 - Agència Valenciana de la Innovació
 - Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva
 - Circuit del Motor i Promoció Esportiva, SA
 - Ciutat de les Arts i de les Ciències, SA
 - Construccions i Infraestructures Educatives de la Generalitat Valenciana, SA
 - Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació
 - Ens Públic Radiotelevisió Valenciana. Extingida el 31 de desembre de 2018

- Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la CV
 - Entitat Valenciana d'Habitatge i Sòl
 - Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana
 - Institut Valencià de Cultura
 - Institut Valencià de Finances
 - Institut Valencià de Competitivitat Empresarial
 - Institut Valencià d'Art Modern
 - Institut Valencià d'Atenció Social i Sanitària
 - Parc Empresarial de Sagunt, SL
 - Patronat del Misteri d'Elx
 - Pla Cabanyal-Canyamelar, SA
 - Radiotelevisió Valenciana, SA. En procés d'extinció el 31 de desembre de 2018
 - Reciclatge de Residus La Marina Alta, SA
 - Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SA
 - Societat Anònima de Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valenciana
 - Turisme Comunitat Valenciana
 - Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, SA
- d) Fundacions del sector públic:
- Fundació CV-Regió Europea
 - Fundació de la CV Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani
 - Fundació de la CV La Llum de les Imatges
 - Fundació de la CV per al Foment dels Estudis Superiors
 - Fundació de la CV per a l'Atenció a les Víctimes del Delicte
 - Fundació de la CV per a la Investigació Agroalimentària, Agroalimed

- Fundació Institut Portuari d'Estudis i Cooperació de la CV
- Fundació per al Foment de la Investigació Sanitària i Biomèdica de la CV
- Fundació per a la Investigació de l'Hospital Clínic de la CV
- Fundació per a la Investigació de l'Hospital Universitari La Fe de la CV
- Palau de les Arts Reina Sofia. Fundació de la CV

e) Consorci adscrits a la Generalitat:

- Consorci de Museus de la CV
- Consorci Espacial Valencià
- Consorci Gestió del Centre d'Artesania de la CV
- Consorci Hospitalari Provincial de Castelló
- Consorci Hospital General Universitari de València

Als comptes anuals cal afegir els de l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraude i la Corrupció de la Comunitat Valenciana, que no depèn de l'Administració de la Generalitat.

Els comptes anuals complets de tots els ens s'inclouen en els annexos dels informes de fiscalització respectius o dels volums d'aquest informe, juntament amb els informes d'auditoria que, si és el cas, haja emés la Intervenció General i auditors privats. Aquesta informació també és accessible en el web de la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic. Addicionalment, la informació que contenen aquests comptes anuals s'ha gravat en la Base de Dades Econòmiques del Sector Públic Autòmic Valencià (BADESPAV, accessible en el web de la Sindicatura).

Les incidències que s'hagen pogut produir en la rendició de comptes es destaquen en les introduccions als diferents volums d'aquest informe i, si és el cas, en els respectius informes de fiscalització individuals. En particular, cal fer notar que no figuren en el Compte General de la Generalitat retut a la Sindicatura els comptes anuals de la Societat Valenciana de Gestió Integral de Serveis d'Emergències, SA, que s'han obtingut, juntament amb l'informe d'auditoria de regularitat comptable, en el web de la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic. De la mateixa manera, tampoc figuren en el Compte General els comptes anuals de la Fundació Centre d'Estudis Ciutat de la Llum de la Comunitat Valenciana, que s'han obtingut de la mateixa entitat.

Els comptes de les Corts i institucions estatutàries es presenten directament a la Sindicatura (vegeu l'apartat 7).

Així mateix, d'acord amb l'article 135.2 de la Llei 1/2015, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, s'adjunten al Compte General de la Generalitat de cada exercici els comptes de les universitats públiques valencianes, integrades per:

- Universitat de València
- Universitat Politècnica de València
- Universitat d'Alacant
- Universitat Jaume I
- Universitat Miguel Hernández d'Elx

1.3 Altres ens d'àmbit territorial autonòmic que no integren els seus comptes en el Compte General de la Generalitat

D'acord amb l'article 2.1 de la Llei 6/1985, de Sindicatura de Comptes, segons la redacció que en fa la Llei 16/2017, correspon a aquesta institució l'examen i la fiscalització dels comptes del sector públic valencià, entre els quals s'integren determinades entitats de nivell autonòmic que no estan obligades legalment a integrar els seus comptes en els comptes generals de la Generalitat, però tenen l'obligació de retre els seus comptes davant la Sindicatura de Comptes.

D'acord amb l'article 2 del nou Reglament de Règim Interior (RRI),¹ la Sindicatura de Comptes mantindrà un inventari dels ens del sector públic valencià subjectes a retre comptes (INVENS) i, per tant, susceptibles de ser fiscalitzats. Aquest inventari és públic a través de la seua electrònica de la Sindicatura i serveix com a base per a seleccionar els ens que cal auditar; es converteix així en un factor rellevant que cal tenir en compte durant la planificació estratègica, pluriennal i anual.

En l'apartat 9 s'assenyalen les entitats de nivell autonòmic que no estan obligades legalment a integrar els seus comptes en els comptes generals de la Generalitat, però tenen l'obligació de retre els seus comptes davant la Sindicatura de Comptes.

¹ Resolució de 23 de maig de 2018, del síndic major, per la qual es disposa la publicació del Reglament de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 8308, de 01.06.2018).

1.4 Els pressupostos de la Generalitat

D'acord amb l'article 1.2 de la Llei 22/2017, de 29 de desembre, de Pressupostos de la Generalitat, els corresponents a l'exercici 2018 són el resultat de la integració dels pressupostos següents:

- a) El de l'Administració de la Generalitat.
- b) Els dels organismes autònoms de la Generalitat.
- c) Els dels consorcis adscrits a la Generalitat, sempre que els seus actes estiguen subjectes directament o indirectament al poder de decisió d'aquesta.
- d) Els de les entitats públiques empresarials de la Generalitat i altres entitats de dret públic diferents de les anteriors.
- e) Els de les societats mercantils de la Generalitat.
- f) Els de les fundacions del sector públic de la Generalitat.

Els pressupostos inicials segons la Llei de Pressupostos de la Generalitat de 2018 es resumeixen en el quadre 1, en milions d'euros, a l'efecte de mostrar la distribució prevista de la despesa entre els diferents tipus d'ens.

Quadre 1. Pressupostos inicials agregats de despeses

	Administració Generalitat	Organismes autònoms	Empreses públiques*	Fundacions públiques	Consortis
Despeses de personal	5.797,3	124,8	226,4	47,1	170,5
Despeses de funcionament	3.255,2	145,2	447,1	23,2	175,7
Despeses financeres	492,9	0,6	13,5	0,5	2,7
Transferències corrents	4.550,5	437,4	65,1	0,0	2,9
Fons de contingència	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inversions reals	513,1	39,5	160,1	12,8	12,2
Transferències de capital	606,1	111,4	129,5	1,5	0,0
Actius financers	83,5	0,0	6,8	0,0	0,0
Passius financers	4.649,3	0,0	71,1	0,2	0,2
Pressupost total 2018	19.956,9	858,9	1.119,6	85,3	364,2
Pressupost total 2017	17.724,9	664,8	990,2	73,8	357,3
Variació 2018/2017	+12,6%	+29,2%	+13,1%	+15,6%	+1,9%

* Societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres entitats de dret públic.

1.5 Principis aplicables a la informació financera i a la gestió dels recursos públics

La gestió dels recursos públics està subjecta als principis següents:

Principi de legalitat

Dins del marc de les normes generals, la Generalitat està subjecta directament a les disposicions de la Llei 1/2015, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, a les lleis de pressupostos anuals de la Generalitat i a les lleis que les acompanyen, a més dels diversos decrets, ordres, circulars i normes de procediment específiques que hi resulten aplicables.

Principis comptables

La comptabilitat del sector públic de la Generalitat es configura com un sistema d'informació economicofinancera i pressupostària que té per objecte mostrar, a través d'estats i informes, la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats i de l'execució del pressupost de cada una de les entitats que l'integren, per mitjà de l'aplicació dels principis comptables establits en la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions.

Principi d'estabilitat pressupostària

D'acord amb el que s'estableix en la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera, l'elaboració, l'aprovació i l'execució dels pressupostos i altres actuacions que afecten les despeses o ingressos es realitzarà en un marc d'estabilitat pressupostària, coherent amb la normativa europea. Per estabilitat pressupostària s'entén l'objectiu de les administracions de tancar les seues finances en equilibri, procurant no incórrer en dèficit (més despeses que ingressos).

Principis d'eficàcia, eficiència i economia

Les polítiques de despeses públiques s'executaran per mitjà d'una gestió dels recursos públics orientada per l'eficàcia, l'eficiència i l'economia. En aquest context s'entén per economia l'adquisició de béns i serveis (*inputs*) al menor preu possible, complint la qualitat desitjada. L'eficiència es refereix a la relació entre aquests *inputs* i la producció obtinguda (*outputs*), de manera que se'n maximitze el resultat; és a dir, aconseguir l'*output* desitjat amb el menor nombre d'*inputs*, o aconseguir el màxim *output* a partir d'uns *inputs* determinats. Finalment, l'eficàcia mesura en quin grau els *outputs* i les actuacions públiques han aconseguit l'objectiu fixat prèviament.

Aquests tres principis són de summa importància i s'han d'abordar conjuntament, ja que pot donar-se el cas d'actuacions econòmiques i eficients que provoquen resultats totalment ineficaços i, per contra, poden haver-hi actuacions d'una elevada eficàcia que són antieconòmiques i ineficients.

Principi de transparència

En l'àmbit de les administracions públiques, la transparència es refereix a l'obligació dels governs de donar compte als ciutadans de tots els seus actes, especialment els relacionats amb l'ús dels diners públics, amb la finalitat de prevenir així els casos de corrupció.

La Llei 1/2015, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, estableix en l'article 24 que "la programació pressupostària de la Generalitat es regirà pels principis d'estabilitat pressupostària, sostenibilitat financera, plurianualitat, transparència, eficiència en l'assignació i utilització dels recursos públics, responsabilitat i lleialtat institucional".

2. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

2.1 Objectius generals de la fiscalització

Els objectius generals de la fiscalització del Compte General de la Generalitat efectuada per la Sindicatura de Comptes es preveuen en l'article 9.3 de la Llei de Sindicatura de Comptes, segons el qual els informes han de:

- a) Determinar si la informació financera i pressupostària es presenta d'acord amb els principis comptables que hi són aplicables.
- b) Determinar si s'ha complert la legalitat vigent en la gestió dels fons públics.
- c) Avaluar si la gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris s'ha desenvolupat de manera econòmica i eficient.
- d) Avaluar el grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius previstos.

Els apartats *a* i *b* anteriors es corresponen amb les auditories financeres i de compliment de la legalitat (conjuntament denominades "de regularitat"), mentre que els apartats *c* i *d* se circumscriuen a l'àmbit de les auditories d'economia, eficiència i eficàcia, englobades en el concepte d'auditoria operativa.

Segons la Llei de Sindicatura de Comptes, l'activitat fiscalitzadora, que comprén els quatre tipus d'auditoria indicats, ha de realitzar-se sobre el conjunt del sector públic valencià (article 1), que bàsicament inclou la

Generalitat, formada pel conjunt d'institucions detallat en l'apartat 1 anterior (objecte d'aquest informe de fiscalització) i les entitats locals (article 2.1.b de la mateixa llei). D'acord amb els objectius generals assenyalats, el treball de fiscalització del Compte General de la Generalitat s'ha planificat i realitzat amb la finalitat d'obtenir evidència suficient i adequada per a poder emetre les conclusions, recomanacions i comentaris que es recullen en els diferents informes individuals, i que es resumeixen en aquest primer volum.

El treball s'ha dut a terme d'acord amb els *Principis fonamentals de fiscalització del sector públic* (ISSAI-ES) i amb les normes tècniques de fiscalització aprovades pel Consell de la Sindicatura, que es recullen en el *Manual de fiscalització*, publicat en la seu electrònica de la Sindicatura. En conseqüència, no ha inclòs una revisió detallada de totes les transaccions, sinó que ha comprés totes les proves selectives, revisions de procediments, de registres i antecedents i altres tècniques habituals d'auditoria que s'han considerat necessàries en cada circumstància, en funció dels objectius perseguits i considerant, a més, la importància relativa de les incidències detectades.

2.2 Abast de la fiscalització

En la Llei de Sindicatura de Comptes no s'estableix cap ordre de prioritats o prelación ni sobre les entitats que han de ser fiscalitzades ni sobre el tipus d'auditoria que cal realitzar. Ha de ser la Sindicatura de Comptes –d'acord amb la iniciativa fiscalitzadora que hi concedeix l'article 15, apartats 1 i 6, de la seua llei– la que, a través dels programes anuals d'actuació i segons el pla estratègic, establisca els ens que es fiscalitzaran cada any i el tipus d'auditoria que cal realitzar.

El Consell de la Sindicatura va aprovar el 27 de desembre de 2018 –i va remetre a les Corts el 25 de gener de 2019– el Programa Anual d'Actuació de 2019, en el qual es determinaven els ens que calia fiscalitzar i els tipus d'auditoria que calia realitzar. En concret, en l'àmbit d'aquest compte general s'han realitzat fiscalitzacions específiques dels ens següents:

Quadre 2. Ens amb fiscalització específica, amb indicació del tipus d'auditoria, abast i pressupost de l'ens

Ens fiscalitzat	Tipus d'auditoria	Abast
Administració		
Compte de l'Administració (s'emeten tres informes)	F + L	Comptes anuals
	L	Contractació
	F + L + CI	Despeses de personal
Organismes autònoms		
Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències	L	Contractació
Empreses públiques		
Aeroport de Castelló, SL	L	Contractació
Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació	F + L	Comptes anuals
Societat Anònima de Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valenciana	F + L	Comptes anuals
Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SA	L	Contractació
Ciutat de la Llum, SA	L	Procés comptable de dissolució
Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana	F + L + CI	Ingressos
Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, SA	F + L	Contractació i personal
Fundacions públiques		
Fundació per a la Investigació de l'Hospital Universitari La Fe de la CV	L	Contractació
ConSORCIS		
ConSORCI de Museus de la CV	F + L	Comptes anuals i contractació

F: auditoria financera

L: auditoria de compliment de la legalitat

CI: auditoria del control intern i sistemes d'informació

En els informes respectius s'assenyala amb més detall l'abast de la fiscalització en cada cas. En els apartats 4, 5 i 6 d'aquest volum I es recapitulen i es comenten els aspectes més importants de cada informe.

A més de les fiscalitzacions específiques assenyalades, s'ha verificat que totes les entitats que tenen obligació de retre comptes a la Sindicatura els hagen presentat dins del termini i en la forma escaient, i que complisquen les formalitats exigides per la normativa aplicable. Així mateix, s'han

analitzat els informes d'auditoria realitzats per la Intervenció General en col·laboració amb empreses privades d'auditoria. Els resultats d'aquest control sobre les entitats de les quals no s'emet un informe de fiscalització específic s'inclouen en les introduccions respectives dels diferents volums que conformen aquest informe de fiscalització del Compte General.

En les introduccions als diferents volums s'ha inclòs també el treball de seguiment de les recomanacions dels informes emesos per la Sindicatura dels tres últims exercicis. En els supòsits en què s'han realitzat informes específics de fiscalització, els resultats d'aquest seguiment específic figuren en els informes respectius.

Durant 2019 també s'han emés i publicat en el nostre web els informes sobre el Compte General de les Corts de l'exercici 2017 i de les institucions estatutàries següents: el Síndic de Greuges, el Consell Valencià de Cultura, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Consell Jurídic Consultiu i el Comité Econòmic i Social.

A més, en l'actualitat estan en curs d'execució les auditories següents, relacionades amb aspectes inclosos en el Compte General, que tenen un horitzó pluriennal, motiu pel qual no s'inclouen en aquest informe i s'aprovaran posteriorment:

- Auditoria operativa del programa pressupostari 313.60, relatiu a la gestió de centres de persones majors.
- Auditoria operativa de la gestió de les depuradores per l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la CV.
- Auditoria operativa de la gestió del personal sanitari.
- Auditoria operativa del Servei Valencià d'Ocupació i Formació.
- Anàlisi i seguiment del Pla de Transformació Digital de la Generalitat.

3. CONCLUSIONS GENERALS DE LA FISCALITZACIÓ DEL COMPTE GENERAL DE LA GENERALITAT DE L'EXERCICI 2018

Com a conseqüència de la fiscalització del Compte General de la Generalitat de l'exercici 2018 duta a terme per la Sindicatura de Comptes, es posen de manifest les conclusions generals següents:

- a) Respecte a l'adequació de la informació financera als principis comptables d'aplicació i compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics:

Com a resultat del treball efectuat –i amb els objectius i l'abast general que s'assenyalen en l'apartat 2 anterior i els particulars que es fixen en els informes individuals de fiscalització respectius–, el

Compte General de la Generalitat² de l'exercici 2018 es presenta, **en general, d'acord amb els principis comptables i amb la normativa legal que hi són aplicables**. No obstant això, **les excepcions³ i deficiències detectades apareixen convenientment detallades en els diferents informes individuals** de fiscalització del sector públic autonòmic, dels quals també s'ofereix un resum en els apartats 4, 5 i 6 d'aquest volum.

b) En relació amb les situacions de responsabilitat comptable:

Les lleis orgàniques i de funcionament del Tribunal de Comptes defineixen el concepte de responsabilitat comptable, que ha sigut progressivament perfilat amb posterioritat per la jurisprudència i que es conforma sobre les característiques bàsiques següents, que han de presentar-se en cada cas de manera concurrent:

- Que hi haja una acció o omissió culpable que resulte o es desprengui dels comptes, realitzada per qui està encarregat del maneig o custòdia de cabals o efectes públics.
- Que aquesta acció o omissió culpable vulnere les lleis reguladores del règim pressupostari i comptable que resulten aplicables a les entitats del sector públic de què es tracte o, si és el cas, als perceptors de subvencions, crèdits, avals o altres ajudes procedents d'aquest sector.
- Que s'haja produït un dany o menyscapte efectiu i avaluable en cabals o efectes públics.
- Que hi haja una relació de causa-efecte entre l'acció o omissió i el dany produït.

La competència jurisdiccional quant als procediments de responsabilitat comptable correspon al Tribunal de Comptes, les resolucions del qual en la matèria són susceptibles de recurs davant el Tribunal Suprem.

Atés que la Sindicatura no té competències jurisdiccionals, i en compliment de l'article 5.1 de la Llei de Sindicatura de Comptes, tots els informes de fiscalització es remeten al Tribunal de Comptes. Així

² El Compte General està format pels documents que indiquen els articles 135 i 3 de la Llei 1/2015, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, que ja s'han detallat en l'apartat 2 anterior.

³ Les excepcions són circumstàncies observades per l'auditor o l'auditora i posades de manifest en l'informe d'auditoria que afecten els comptes o elements auditats i que són especialment significatives. Impedeixen que els comptes anuals o els elements auditats en reflectisquen la imatge fidel. En el cas de les auditories de compliment de la legalitat, representen incompliments significatius de les normes.

mateix, per a la remissió a la Fiscalia del Tribunal de Comptes dels casos en què s'hagen apreciat indicis de responsabilitat comptable o d'un altre tipus, se segueixen les vies formals previstes en el "Protocol d'actuació entre la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana i la Fiscalia del Tribunal de Comptes per a millorar la seua coordinació i col·laboració", signat el 10 de març de 2015.

La Sindicatura, d'acord amb el contingut dels diversos informes individuals que componen aquest informe i amb l'anàlisi de la documentació revisada, tenint en compte els abastos expressats en aquells i en l'exercici de la funció fiscalitzadora, **no ha trobat situacions en què puguen concórrer les característiques bàsiques de la responsabilitat comptable.**

- c) Quant a la gestió dels recursos humans, materials i dels fons pressupostaris de manera econòmica i eficient i grau d'eficàcia en l'assoliment dels objectius previstos:

Sobre els objectius generals c i d assenyalats en l'apartat 2.1 anterior, cal indicar dues qüestions:

- 1a) L'Administració de la Generalitat, igual que succeeix en la resta de les administracions públiques, no té desenvolupat un sistema general que incorpore indicadors per a quantificar els objectius i permeta comparar les previsions (en termes d'objectius i assoliments diferents dels estrictament pressupostaris) amb els resultats obtinguts i amb els costos corresponents.
- 2a) Els recursos de què disposa la Sindicatura no permeten realitzar auditories integrals (financeres, de compliment de la legalitat i operatives) de tot el sector públic valencià.

Aquestes circumstàncies comporten que la Sindicatura no es plantege actualment l'emissió d'una opinió global en termes d'eficiència, eficàcia i economia, sinó que realitza fiscalitzacions específiques sobre determinats aspectes de l'activitat de la Generalitat, tal com s'ha assenyalat en l'apartat 2.2.

4. RESUM I ASPECTES MÉS SIGNIFICATIUS SORGITS EN LA FISCALITZACIÓ DEL COMPTE DE L'ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT

4.1 Excepcions de l'auditoria financera

La Sindicatura de Comptes ha realitzat una auditoria financera del Compte de l'Administració de la Generalitat de l'exercici 2018 amb les excepcions a l'opinió que es resumeixen a continuació:

a) Immobilitzat no financer

La composició, ubicació i valoració dels principals epígrafs de l'immobilitzat no financer, que es comptabilitzen en el balanç per un import conjunt de 18.326,3 milions d'euros, **no es troben recollides en un inventari complet i actualitzat** al tancament de l'exercici que en permeta la conciliació amb els registres comptables. En la data de realització d'aquest treball (octubre de 2019), havien **finalitzat els treballs encarregats per la Conselleria d'Hisenda per a l'actualització de l'inventari de béns immobles i drets de la Generalitat**. Una vegada conformada aquesta informació, haurà de conciliar-se amb les dades comptables a fi d'obtenir dades fiables dels elements de l'immobilitzat actualment existents i la seua valoració adequada.

b) Liquidacions anuals de contractes de concessió administrativa per a la prestació del servei d'assistència sanitària integral (departaments de salut de la Ribera, Torrevella, Dénia, l'Horta-Manises i Elx-Crevillent)

Amb data 31 de desembre de 2018, hi ha **38 liquidacions anuals pendents d'aprovació o en tràmit d'elaboració**. Es desconeixen els imports definitius d'aquestes liquidacions i, per tant, no és possible determinar els efectes que tindria el seu reflex comptable adequat sobre el Compte de l'Administració de 2018.

c) Ajudes del Pla d'Habitatge

El 31 de desembre de 2018, el passiu del balanç recull 32,4 milions d'euros per obligacions pendents d'aplicar al pressupost en concepte d'ajudes a l'habitatge i 25,7 milions d'euros, per les provisions estimades de les obligacions que cal pagar pels expedients d'ajudes pendents de resoldre. No obstant això, **es mantenen les dificultats assenyalades en informes anteriors per a efectuar una estimació raonable de les obligacions** que efectivament haurà de reconèixer la Generalitat per aquestes ajudes.

d) Provisions per a riscos i despeses

El 31 de desembre de 2018, hi ha un risc de 74,0 milions d'euros pels

reavals que haurà d'atendre la Generalitat derivats del contracte de refiançament subscrit entre l'IVF i la Societat de Garantia Recíproca de la Comunitat Valenciana. Per a la cobertura d'aquest risc, s'ha dotat una provisió de 26,5 milions d'euros, l'estimació de la qual no ha sigut possible comprovar amb la informació disponible.

Al tancament de l'exercici 2018, es manté l'existència d'un **gran nombre de procediments judicials en curs dels quals podrien derivar-se responsabilitats a càrrec de la Generalitat**, l'estimació dels quals no ha sigut possible efectuar. No obstant això, i sense perjudici de l'anterior, s'observa un defecte de provisió per a la cobertura dels passius contingents al tancament de l'exercici per un import de 75,2 milions d'euros.

- e) Creditors per operacions pendents d'aplicar a pressupost (compte 409) i creditors per periodificació de despeses pressupostàries (compte 411)

Amb data 31 de desembre de 2018, el passiu del balanç recull en el compte 409 un saldo de 803,3 milions d'euros i en el compte 411, 246,8 milions d'euros. De la mateixa manera que en exercicis anteriors, cal tenir en compte que amb càrrec al pressupost de 2018 s'han imputat despeses realitzades en exercicis anteriors i, al seu torn, no s'han imputat despeses contretes en el propi exercici. **L'efecte net en el resultat pressupostari, en cas d'haver-se imputat adequadament les obligacions registrades en aquests comptes, seria d'un saldo negatiu menor de 176,3 milions d'euros.**

A més, amb data 31 de desembre de 2018 el saldo del compte 411 hauria d'incrementar-se en un import conjunt de 35,8 milions d'euros, a fi de reflectir el deute reconegut en sengles acords transaccionals subscrits amb la Fundació IVO i la concessionària del Departament de Salut de la Ribera.

- f) Inversions financeres en entitats. Provisió

La valoració adequada de les inversions financeres permanents per la participació de la Generalitat en els fons propis de les seues societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres entitats de dret públic a 31 de desembre de 2018 es troba condicionada a la valoració adequada del patrimoni net d'aquestes entitats en aquesta data. En aquest sentit, no s'han tingut en compte els ajustos assenyalats en els informes de control financer efectuats per la Intervenció General de la Generalitat, que minoren els fons propis d'aquestes entitats, ni els efectes que sobre aquests puguen tenir els passius contingents assenyalats en aquests informes.

g) Memòria

La informació de la memòria de l'exercici 2018 ha continuat millorant, en alguns aspectes, en relació amb exercicis anteriors, si bé continua sent molt extensa en alguns apartats la importància relativa dels quals en termes de comptes anuals és escassa, mentre que en uns altres hauria d'ampliar-ne el contingut.

4.2 Conclusions sobre el compliment de la normativa

En l'Informe del Compte de l'Administració també s'inclouen les conclusions sobre el compliment d'altres requeriments legals i reglamentaris, de les quals cal resumir les següents:

- a) **Les despeses concretes sense cobertura pressupostària, que es registren en el compte 409, vulneren el que es disposa en la normativa aplicable**, si bé hi ha la possibilitat de convalidar les obligacions d'exercicis anteriors per mitjà d'autorització expressa del Consell. En l'exercici 2018, s'han tramitat **384 expedients de rescabament per enriquiment injust**, per un import conjunt de 1.422,4 milions d'euros.
- b) L'**acord transaccional** subscrit entre la Conselleria de Sanitat i la concessionària del servei d'assistència sanitària integral del **Departament de Salut de la Ribera**, pel qual es revisen les liquidacions dels exercicis 2013 a 2015, **no s'ha ajustat a les disposicions de la Llei 1/2015**.
- c) Els **dos acords transaccionals** subscrits entre la Conselleria de Sanitat i la **Fundació IVO**, en virtut dels quals es reconeix el deute derivat de les prestacions d'assistència oncològica integral realitzades en el període comprés entre gener i octubre de 2017, i el derivat dels serveis prestats durant el període 2012 a 2016 a pacients provinents de departaments de salut gestionats per mitjà de contractes de concessió administrativa, **no s'han ajustat a les disposicions de l'article 97.1 de la Llei 1/2015**.
- d) Les **consignacions definitives** del pressupost de la Generalitat de 2018 s'han mostrat **insuficients per a atendre les transferències i subvencions que cal concedir en l'exercici**. A més, es mantenen uns nivells de pagament molt baixos o, fins i tot, nuls en algunes línies de subvencions.
- e) Les **subvencions directes concedides** per raons d'interés públic, social, econòmic o humanitari, o altres degudament justificades que dificulten la seua convocatòria pública i en fonamenten el règim excepcional, revisades en aquesta fiscalització, **no s'han ajustat a les disposicions de la Llei General de Subvencions**.

- f) En la revisió efectuada sobre les anul·lacions de drets en l'exercici 2018 per liquidacions tributàries, ingressos de dret públic (sancions) i reintegrament de subvencions, hem comprovat que els òrgans gestors no s'han ajustat als procediments i terminis establits en la normativa aplicable, de manera que s'han incomplert les disposicions de l'article 10 de la Llei 1/2015. En aquest sentit, hem observat l'existència d'un **elevat risc de caducitat dels procediments i de prescripció dels drets de cobrament**.
- g) La Generalitat ha d'incloure en els seus pressupostos inicials de transferències que ha de rebre de l'Estat, derivades del sistema de finançament autonòmic, únicament les **previsions d'ingressos que de manera raonable s'espera obtenir**, tenint en compte que la determinació d'aquestes es troba reglada en el marc normatiu d'aplicació.
- h) El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública va emetre, amb data 25 d'octubre de 2019, l'informe sobre el grau de compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària, de deute públic i de la regla de despesa de l'exercici 2018, en el qual indica que **el dèficit de la Comunitat Valenciana ha sigut de l'1,4% del PIB regional**, superior a l'objectiu del 0,4% establert pel Consell de Ministres. A més, l'increment en la despesa computable de l'exercici 2018, del 7,7%, ha superat la variació màxima permesa del 2,4% i, per tant, s'ha incomplert la regla de despesa en l'exercici pressupostari 2018.

4.3 Conclusions sobre el compliment de la contractació

En l'Informe de la Contractació de l'Administració expressem que, en la nostra opinió, **excepte pels incompliments assenyalats a continuació**, l'activitat contractual desenvolupada per l'Administració de la Generalitat durant l'exercici 2018 resulta **conforme, en els aspectes significatius, amb la normativa aplicable**:

- a) Incompliments comuns

Els incompliments observats en la fiscalització que s'aprecien en més d'un expedient de la mostra seleccionada han sigut:

Quadre 3. Resum dels incompliments comuns

Descripció
No queda garantit el principi de no-discriminació i igualtat de tracte entre els candidats a la licitació.
L'adjudicació no s'ha publicat en el perfil de contractant.
L'expedient no conté la documentació acreditativa de la solvència econòmica i financera i professional o tècnica del contractista.
En l'expedient no consta la documentació acreditativa de la capacitat del contractista.
L'objecte del contracte no és determinat.
El contracte no conté un preu cert.
No es justifica adequadament l'elecció dels criteris que es tindran en consideració per a adjudicar el contracte.
No es compleixen els requisits per a la tramitació d'urgència.
No es compleixen els requisits legals per a la tramitació d'emergència.
Els criteris d'adjudicació dels PCAP no queden prou detallats per a la valoració consegüent.
La fórmula matemàtica no permet, d'una manera raonable, que la importància relativa concedida a l'oferta econòmica siga efectiva i, per tant, no queda garantit el compliment de les disposicions de l'article 150.2 del TRLCSP.
La resolució d'adjudicació no conté els aspectes requerits per a la seua notificació o no consta en l'expedient la notificació.
En dos expedients no s'acredita que s'haja tramitat adequadament el procediment previst en l'article 152.3 del TRLCSP per a valors anormals.
No s'acredita o es fa de manera inadequada la recepció del lliurament del bé o la prestació del servei rebut.

b) Contractes menors i fraccionament de l'objecte contractual

En la revisió efectuada de la informació subministrada al Registre Oficial de Contractes de la Generalitat dels contractes menors, s'ha observat que determinats departaments de salut de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública consideren que els denominats **“pagaments directes” per adquisicions de productes de farmàcia i material sanitari sense consignació pressupostària** tenen la consideració de contractes menors i, d'aquesta manera, remetent la informació contractual al Registre. No obstant això, aquestes adquisicions es realitzen sense la tramitació prèvia de l'expedient de contractació preceptiu previst en l'article 118 de l'LCSP per a la contractació menor. A més, s'ha observat, amb caràcter general en aquest tipus de despeses, una **justificació insuficient de la necessitat i idoneïtat del contracte, així com indicis de fraccionament de l'objecte contractual**, de manera que s'han

incomplert les disposicions dels articles 28 i 99.2 de l'LCSP, respectivament.

c) Obligacions d'informació contractual

Al Registre Oficial de Contractes de la Generalitat. En un 88,5% dels casos, les comunicacions de l'activitat contractual al ROCG s'han realitzat fora del termini de 15 dies establert en l'Ordre 11/2013, de 17 de juny, de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública; un 50,2%, entre 16 i 90 dies, i el 38,3% restant, en un període superior a 90 dies.

A la Sindicatura de Comptes. Les obligacions de remissió de la informació contractual previstes en l'article 335 de l'LCSP a la Sindicatura de Comptes, respecte als contractes que superen els llindars establerts en aquest article, no han sigut ateses pels òrgans gestors de l'Administració de la Generalitat en 28 casos dels 44 examinats subjectes a aquesta obligació.

d) Pagament del preu

En la revisió de la documentació econòmica que contenen els expedients de contractació hem comprovat que, en un alt percentatge, s'han efectuat pagaments fora del termini establert en l'article 198.4 de l'LCSP.

4.4 Conclusions de la fiscalització de les despeses de personal

a) Auditoria financera

En l'Informe de fiscalització de les despeses de personal de l'Administració de la Generalitat expressem que, en la nostra opinió, llevat de les excepcions que s'hi assenyalen, el capítol 1 de despeses de personal de l'estat de liquidació del pressupost i les despeses de personal, reflectides en el compte del resultat economicopatrimonial del Compte de l'Administració de la Generalitat de 2018, s'han preparat, en els aspectes significatius, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera i pressupostària que hi resulta aplicable i, en particular, amb els principis i criteris comptables que conté. Les principals excepcions són:

- No s'han registrat provisions en el compte del resultat economicopatrimonial en concepte de despeses de personal per un import conjunt de 59,0 milions d'euros. Aquest import correspon a les estimacions de la Conselleria de Sanitat (CSUSP) sobre les despeses corresponents a 2018 o anteriors que es comprometran com a conseqüència de l'execució de sentències judicials fermes i/o en aplicació dels decrets que s'estan tramitant per a modificar la carrera professional i el

desenvolupament professional del personal temporal, en el període comprés de juny a desembre de 2019.

- No s'han registrat provisions per les reclamacions judicials per part de personal funcionari interí de la Generalitat afectat per la reducció de jornada prevista en el Decret Llei 1/2012, de 5 de gener, del Consell. Les sentències dictades fins als primers mesos de 2019 s'estimen en 1,9 milions d'euros i es refereixen aproximadament a un 12% del personal afectat. Davant de potencials reclamacions de tots els afectats, el total d'indemnitzacions pujaria a 16,2 milions d'euros, dels quals s'havia d'haver fet provisió en el compte del resultat economicopatrimonial el 31 de desembre de 2018.

b) Conclusions sobre els controls interns de ciberseguretat

Hem revisat els controls interns relatius a la seguretat dels sistemes d'informació de la CSUSP relacionats amb les despeses de personal. L'informe assenyala que, amb caràcter general, el grau de control existent en la gestió dels controls bàsics de ciberseguretat presenta debilitats significatives i, per tant, és necessari que els òrgans de la Conselleria prenguen consciència de la necessitat d'obtenir els nivells exigits per la normativa per a la protecció dels sistemes d'informació davant de la multiplicitat d'amenaques existents, a fi de garantir la consecució dels objectius de l'entitat, la prestació adequada de serveis als ciutadans i la protecció de la informació i de la resta dels actius dels sistemes d'informació.

La CSUSP no ha satisfet tots els requeriments normatius previstos en el Reial Decret 3/2010, de 8 de gener (ENS), entre els quals els relatius a la realització d'auditories biennals. També han de realitzar-se actuacions per a obtenir un millor nivell de compliment de la Llei 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals, i l'RGPD.

c) Conclusions sobre el compliment d'altres requeriments legals i reglamentaris en matèria de personal

En l'Informe s'inclouen, així mateix, les conclusions següents:

- Els plans d'ordenació de recursos humans de les institucions sanitàries dependents de la CSUSP publicats fins al moment no compleixen les disposicions de l'article 13 de la Llei 55/2003, de l'Estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut, ja que no especifiquen els objectius que cal assolir en matèria de personal ni els efectius i l'estructura de recursos humans que es consideren adequats per a complir aquests objectius.

- Un dels expedients de personal revisats correspon a la provisió temporal d'un lloc de treball en la CSUSP que s'ha realitzat de manera irregular. La persona seleccionada exerceix les seues funcions en els serveis centrals de la CSUSP, quan se li va assignar un lloc de personal estatutari en un centre sanitari. En un altre dels expedients revisats, corresponent a personal d'infermeria, no hem pogut verificar la col·legiació del treballador, obligatòria per a l'exercici professional.
- La CSUSP no publica les relacions de llocs de treball de personal estatutari en el DOGV.
- Els expedients de personal es gestionen en format paper. D'acord amb les previsions de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, la CSUSP ha de gestionar els expedients de personal en suport electrònic. A més, de conformitat amb l'article 156 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, aquesta gestió electrònica ha de realitzar-se aplicant els requisits de seguretat i interoperabilitat previstos en l'ENS i en l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat (ENI).
- La temporalitat del personal estatutari de la CSUSP és molt elevada. En 2018, el personal temporal representava el 58,9% del personal estatutari, i havia augmentat 4,30 punts respecte a 2017. És necessari que s'executen mesures per a reduir aquesta característica que condiona negativament la prestació del servei sanitari. L'oferta pública d'ocupació en l'àmbit de la sanitat per als exercicis 2017 i 2018 preveia una oferta de 5.029 i 6.790 places. La CSUSP ha d'agilitzar la cobertura d'aquestes places, d'acord amb els procediments legals, i planificar les accions necessàries amb la finalitat de reduir la temporalitat en l'ocupació pública.

4.5 Recomanacions

Els informes del Compte de l'Administració, de la contractació de l'Administració i de les despeses de personal de l'Administració de la Generalitat contenen les recomanacions més rellevants observades en l'exercici de la fiscalització per a la millora de la gestió economicofinancera i contractual. Així mateix, inclouen el seguiment dels incompliments assenyalats i de les recomanacions realitzades en exercicis anteriors, amb indicació dels que han corregit la IGG i els òrgans gestors de l'Administració de la Generalitat durant l'exercici fiscalitzat.

5. ALTRES ASPECTES RELLEVANTS

Per a comprendre millor la informació economicofinancera de la Generalitat, com també per a anticipar els problemes futurs, és convenient considerar els aspectes rellevants següents.

5.1 Situació patrimonial

De la mateixa manera que en exercicis anteriors, els comptes anuals de l'exercici 2018 mostren un greu desequilibri patrimonial de l'Administració de la Generalitat amb data 31 de desembre de 2018, tal com informa la nota 3 del balanç. **Els fons propis són negatius, per 30.096,6 milions d'euros** (en 2017, -29.294,8 milions d'euros). Aquesta xifra és conseqüència de l'acumulació de resultats negatius d'exercicis anteriors (-30.975,7 milions d'euros) i el resultat negatiu de 2018 (-840,1 milions d'euros), que absorbeixen la xifra de patrimoni (1.719,2 milions d'euros). Les pèrdues acumulades s'originen per la insuficiència de recursos de la Comunitat Valenciana, que es desenvolupa en l'apartat 5.6 següent, i que s'han de cobrir per mitjà del recurs a l'endeutament.

El **deute financer** del balanç amb data 31 de desembre de 2018 puja a **46.782,6 milions d'euros** (en 2017, 45.604,8 milions d'euros). D'aquest import, 38.937,6 milions d'euros corresponen a les operacions de crèdit formalitzades amb l'Institut de Crèdit Oficial i 1.186,1 milions d'euros, als deutes derivats del sistema de finançament autonòmic.

La liquidació del pressupost mostra un **resultat pressupostari negatiu, de 2.187,1 milions d'euros**, i una variació neta de passius financers o augment de l'endeutament, per 1.189,4 milions d'euros, per a l'obtenció d'un saldo pressupostari negatiu de l'exercici de 997,8 milions d'euros. A més, el romanent de tresoreria no afectat presenta un saldo negatiu de 2.810,3 milions d'euros.

5.2 Evolució del resultat pressupostari

L'evolució del resultat pressupostari, segons els comptes respectius de l'Administració, es recull en el quadre 4 següent.

En aquest quadre, elaborat en milions d'euros, s'observa una **evolució positiva de reducció del dèficit fins a l'exercici 2017, que canvia de tendència en l'exercici 2018, en què s'aprecia un increment del dèficit**.

Quadre 4. Evolució del resultat pressupostari

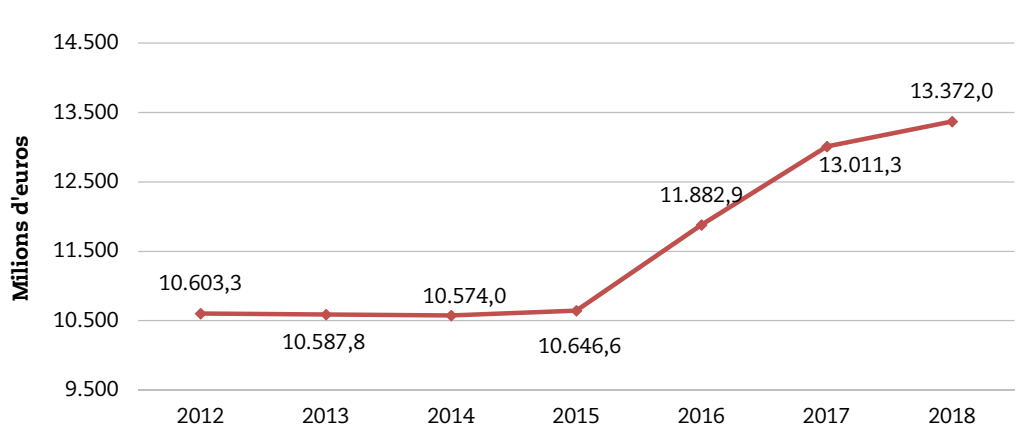
Concepte [*]	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
+ Drets reconeguts	10.603,3	10.587,8	10.574,0	10.646,6	11.882,9	13.011,3	13.372,0
- Obligacions reconegudes	16.825,8	13.987,3	15.053,1	14.832,5	14.072,4	14.986,8	15.559,1
Resultat pressupostari	-6.222,5	-3.399,5	-4.479,1	-4.185,9	-2.189,5	-1.975,5	-2.187,1

^{*} En el càlcul del resultat pressupostari només s'inclouen els capítols 1 a 8 dels pressupostos d'ingressos i despeses.

5.3 Evolució dels ingressos

A pesar de no haver-se modificat encara el sistema de finançament autonòmic que perjudica la Comunitat Valenciana, **els drets reconeguts han experimentat una evolució notablement positiva en els tres últims anys**, amb increments de l'11,6% en 2016, el 9,5% en 2017 i el 3,8% en 2018 (1.236,3, 1.128,4 i 360,7 milions d'euros, respectivament), fonamentalment a causa de l'increment dels ingressos per tributs cedits.

Gràfic 1. Evolució dels drets reconeguts

5.4 Evolució de les despeses

Per a analitzar l'evolució de la despesa en els últims anys, és necessari periodificar adequadament les despeses sanitàries que s'han realitzat efectivament, però que es traslladen comptablement a exercicis pressupostaris posteriors perquè no tenen crèdit pressupostari suficient (abreujadament denominades ONR, "obligacions no reconegudes" pressupostàriament).

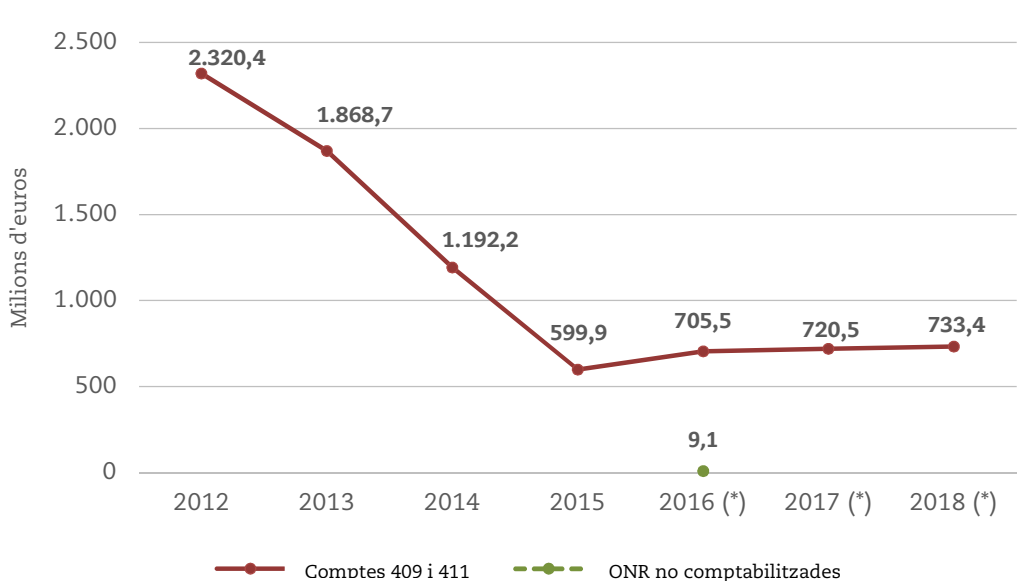
En els informes de la Sindicatura s'ha distingit entre aquelles ONR no comptabilitzades en el balanç i les registrades d'acord amb el principi comptable de la meritació en els comptes 411 i 409. La seua evolució s'aprecia en el quadre i en el gràfic següents.

Quadre 5. Evolució de les ONR de Sanitat

Concepte	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ONR no comptabilitzades	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0
ONR comptabilitzades*	2.320,4	1.868,7	1.192,2	599,9	705,5	720,5	733,4
Total ONR	2.320,4	1.868,7	1.192,2	599,9	714,6	720,5	733,4

* A partir de 2016 s'inclouen també conceptes del capítol 1 en el compte 409.

Gràfic 2. Evolució de les ONR de Sanitat

(*) A partir de 2016 s'inclouen també conceptes del capítol 1 en el compte 409.

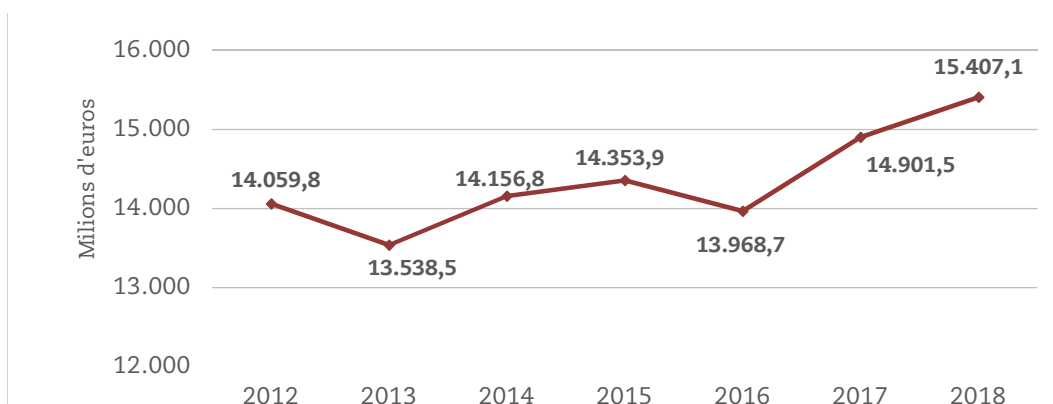
Per a conèixer i comprendre l'evolució real de la despesa i del dèficit públic de la Generalitat cal tenir en consideració, almenys, les circumstàncies assenyalades en els apartats anteriors i altres ajustos per a fer comparables les dades, d'on resulta la informació següent:

Quadre 6. Evolució de la despesa real estimada

Concepte	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obligacions reconegudes	16.825,8	13.987,3	15.053,1	14.832,5	14.072,5	14.986,8	15.559,1
Ajust despesa sanitària	-1.186,2	-451,7	-676,6	-592,3	114,7	5,9	12,92
Altres ajustos	-1.579,8	2,9	-219,7	113,7	-218,5	-91,2	-165,0
Despesa real estimada	14.059,8	13.538,5	14.156,8	14.353,9	13.968,7	14.901,5	15.407,1

En el quadre anterior, el signe positiu de l'ajust significa que les ONR augmenten i han de sumar-se a les despeses comptabilitzades, mentre que si és negatiu significa que resten de les despeses. Després de la disminució de la despesa real en 2016, s'han encadenat **augment del 6,7% en 2017 i del 3,4% en 2018.**

Gràfic 3. Evolució de la despesa real estimada

5.5 Evolució del resultat pressupostari ajustat

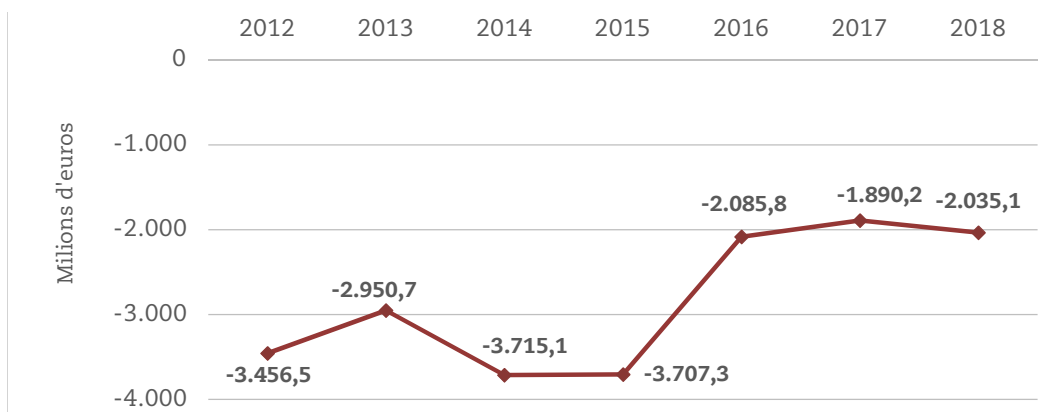
D'acord amb les dades anteriors, **el resultat pressupostari ajustat mostra una evolució positiva durant els anys recents amb canvi de tendència en 2018**, tal com s'observa en el quadre i gràfic següents:

Quadre 7. Resultat pressupostari ajustat

Concepte	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
+ Drets reconeguts	10.603,3	10.587,8	10.441,7*	10.646,6	11.882,9	13.011,3	13.372,0
- Despesa real estimada	14.059,8	13.538,5	14.156,8	14.353,9	13.968,7	14.901,5	15.407,1
Resultat ajustat	-3.456,5	-2.950,7	-3.715,1	-3.707,3	-2.085,8	-1.890,2	-2.035,1

* Drets reconeguts ajustats, segons s'assenyala en l'informe de 2014.

Gràfic 4. Evolució del resultat ajustat

En l'exercici 2018, el dèficit ha sigut un 7,7% superior al de l'exercici 2017, de manera que s'ha invertit la tendència de reducció dels exercicis 2015 a 2017 i s'ha mantingut en uns nivells molt elevats que, com s'ha assenyalat reiteradament en informes anteriors, serà difícil equilibrar amb el sistema actual de finançament autonòmic.

5.6 L'infrafinançament autonòmic i les seues conseqüències

Ja fa temps que la Sindicatura de Comptes adverteix sobre les **conseqüències negatives per a la Comunitat Valenciana dels ingressos menors que la Generalitat rep a través del sistema de finançament autonòmic**. Aquest presenta una sèrie de deficiències que impacten de forma molt significativa en les finances de la Comunitat Valenciana i que es poden sintetitzar de la manera següent:

Falta d'equitat vertical

Atesa la importància quantitativa i qualitativa dels serveis prestats, cal considerar que existeix una **distribució inadequada de recursos financers entre els diferents nivells de l'Administració pública**, de la qual resulten damnificades les comunitats autònomes.

Falta d'equitat horitzontal

A més, la Comunitat Valenciana es veu també afectada negativament pels criteris vigents en l'assignació d'ingressos entre les comunitats autònomes. **Aquesta falta d'equitat horitzontal és una de les causes que la Comunitat Valenciana presente una balança fiscal negativa (a pesar de tenir un PIB per capita inferior a la mitjana) i també explica en gran manera el seu enorme deute públic acumulat.**

Problemes de manteniment dels serveis públics

Les dificultats habituals de les comunitats autònomes per a proveir serveis públics de qualitat i en la quantitat desitjada s'agregen en el cas de la Comunitat Valenciana pel **resultat discriminatori en el sistema de finançament autonòmic**. La universalitat i igualtat d'accés als serveis públics previstes en la Constitució per al conjunt de la ciutadania es veuen compromeses quan l'**asimetria en el finançament** en dificulta la implantació efectiva.

Aproximadament tres quartes parts de la despesa autonòmica valenciana recau en els denominats serveis públics fonamentals (SPF): sanitat, educació i serveis socials (incloent-hi la dependència). Són serveis d'una alta demanda i sensibilitat social, que no depenen del cicle econòmic i que en alguns aspectes s'agregen durant els períodes recessius, la qual cosa provoca la necessitat de prioritzar aquests serveis i l'augment de la seua importància relativa en el pressupost.

Problemes financers i de deute

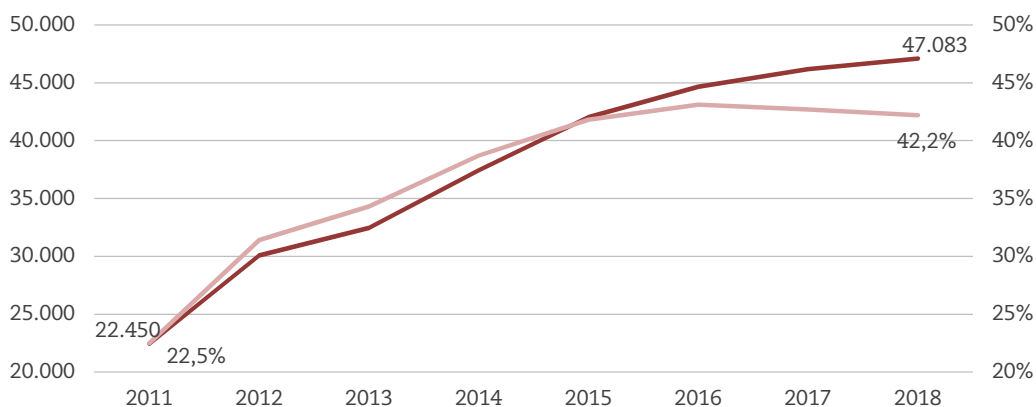
L'acumulació de dèficits en la liquidació dels pressupostos de la Generalitat ha provocat que la Comunitat Valenciana siga la comunitat autònoma amb la **major ràtio de deute públic respecte al seu PIB**. L'elevat deute públic condicionarà negativament el desenvolupament futur dels serveis públics valencians, **llevat que es prenguen mesures de rescabament de l'infrafinançament autonòmic** patit durant els últims anys.

5.7 Sobre l'endeutament

El saldo del **deute financer** en el balanç a 31 de desembre de 2018 puja a **46.782,6 milions d'euros**. L'increment experimentat durant 2018 en els comptes representatius de l'endeutament financer s'ha degut principalment als préstecs formalitzats a l'empara dels mecanismes estatals de finançament autonòmic.

L'**endeutament** segons el Banc d'Espanya ha tingut l'evolució que es mostra en el quadre següent, en el qual s'observa com ha continuat **creixent (encara que cada vegada en menor quantia)**, però també s'hi percep que **ja ha canviat la seua tendència en termes relatius respecte al PIB**.

Gràfic 5. Evolució de l'endeutament segons el Banc d'Espanya

Les xifres anteriors corresponen al conjunt d'entitats incloses en el sector d'administracions públiques de la Comunitat Valenciana⁴ a l'efecte del Protocol de Dèficit Excessiu que publica el Banc d'Espanya en el seu *Boletín Estadístico* i també les empreses públiques no classificades com a

⁴ El sector públic valencià inclou l'Administració general de la Generalitat, les universitats públiques i els organismes i empreses dependents de la comunitat autònoma que es classifiquen com a administracions públiques, com ara els consorcis hospitalaris, i altres ens com les fires mostrari, etc.

administracions públiques. Per tant, no coincideixen amb les que es mostren en l'Informe de fiscalització, que només reflecteixen l'endeutament de l'Administració de la Generalitat.

5.8 Efectes en el sector públic de la transició energètica i del canvi climàtic

En el volum I d'aquest mateix informe corresponent als últims exercicis assenyalem **dos reptes que ha d'afrontar l'economia a mitjà termini: atenuar el canvi climàtic i adaptar-se al declivi de l'energia procedent dels combustibles fòssils**. Durant l'últim any s'han succeït els informes en què s'advertia sobre la gravetat de la situació mediambiental, així com de la necessitat de replantejar l'estil de vida i el paradigma econòmic per a frenar els seus efectes sobre el canvi climàtic i sobre l'elevat ritme d'extracció de combustibles fòssils i matèries primeres essencials, cada vegada més escasses.

En conseqüència, és imprescindible abordar un **procés de substitució en la matriu energètica com no s'havia plantejat mai abans**. En aquest sentit, cal recordar que els diferents salts energètics anteriors s'han produït partint d'unes fonts energètiques abundants, que no estaven en declivi i que van servir de base per a dotar les infraestructures requerides per les noves fonts d'energia. És a dir, una font energètica no substituïa l'anterior, sinó que s'hi agregava. Per contra, la transició energètica actual és molt diferent, ja que haurien de ser substituïdes unes fonts energètiques riques per altres amb menys retorn energètic net. Per això, també **resulta necessària una transició social i sistèmica** que ens acoste a posicions **compatibles amb una dotació energètica menor i respectuosa amb la capacitat de càrrega de la biosfera**, ara àmpliament superada.

Aquesta **transformació energètica, social i econòmica** tan necessària –no sols per la mateixa disminució de combustibles fòssils, sinó també per a atenuar el canvi climàtic– implicarà situar-se en un nivell menor d'energia neta, amb el consegüent **efecte negatiu sobre la capacitat de creixement econòmic i sobre la generació d'ingressos públics**. Això obligarà a **cenyir les prioritats del sector públic** i a **augmentar l'eficàcia i l'eficiència** en la prestació dels serveis públics fonamentals.

Gastar de manera eficient ja és important quan l'economia creix i els ingressos pressupostaris augmenten, però es converteix en transcendental en un escenari d'ingressos baixos, tant si aquest fet està provocat per una crisi conjuntural, per un finançament autonòmic insuficient o per una crisi estructural d'un sistema extractivista que arriba als seus límits. En tots aquests escenaris és important establir prioritats i augmentar la qualitat dels serveis públics reduint la quantitat de recursos utilitzats.

6. RESUM I ASPECTES MÉS SIGNIFICATIUS SORGITS EN LA FISCALITZACIÓ DE DETERMINADES ENTITATS

6.1 Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències

En relació amb el **control formal dels comptes anuals**, s'han posat de manifest les circumstàncies següents:

- Els comptes anuals no estan signats per cap responsable de l'Agència.
- En la normativa reguladora de l'Agència no es preveu de manera expressa quins són els òrgans directius de l'entitat competents per a les funcions de formular i aprovar els comptes anuals.
- En els comptes anuals no consta l'estat de canvis en el patrimoni net, ni l'estat de fluxos d'efectiu.
- La memòria dels comptes anuals no ofereix informació sobre els contractes adjudicats en l'exercici 2018 als quals era aplicable el TRLCSP, ni sobre els procediments judicials en curs i el seu possible efecte en els comptes de l'entitat. La informació que s'ofereix en matèria de personal no inclou la totalitat de treballadors de l'Agència.

En relació amb la **contractació** de l'Agència, en l'Informe de fiscalització es posa de manifest que la informació contractual no es publica de manera autònoma en la Plataforma de Contractació del Sector Públic, sinó que es fa formant part dels contractes de la Conselleria de Presidència. Aquesta circumstància representa un incompliment de l'article 63.1 de la Llei de Contractes del Sector Públic, en el qual es disposa que els òrgans de contractació difondran exclusivament a través d'Internet el seu perfil de contractant. En la mesura que es trobaven delegades en la persona titular de la Sotssecretaria de la Presidència de la Generalitat totes les facultats ordinàries en matèria de contractació administrativa, els aspectes i observacions derivats de la revisió de la contractació es comenten en l'apartat 4.1.2 de l'apèndix 2 de l'Informe de fiscalització de la contractació de l'Administració de la Generalitat.

En l'Informe de fiscalització es recullen diverses recomanacions amb la finalitat de millorar la gestió economicofinancera de l'Agència.

6.2 Aeroport de Castelló, SL

Hem fiscalitzat el compliment de la legalitat en matèria de contractació. L'Informe conté una opinió desfavorable fonamentada en els incompliments significatius observats, entre els quals podem destacar com a incompliments generals que els plec no descriuen prou la manera de valorar els criteris avaluable per mitjà de judici de valor, que els

informes d'avaluació d'ofertes i els acords d'adjudicació no estan adequadament motivats i que, per a la valoració del criteri del preu, AEROCAS utilitza una fórmula que no és admissible perquè atorga punts a les ofertes sense baixa. També s'han observat diversos incompliments en diversos expedients.

En relació amb la resolució del contracte per a l'explotació i manteniment de l'aeroport, considerem que el contingut informatiu de la memòria dels comptes anuals és insuficient sobre determinats aspectes rellevants d'aquest contracte. És important assenyalar que l'acord de resolució preveu els treballadors de l'adjudicatària que passaran a integrar-se en la plantilla d'AEROCAS per la gestió directa de l'aeroport, amb un cost estimat per a 2020 que puja a 351.849 euros.

Adicionalment, l'Informe inclou nou recomanacions per a millorar la gestió contractual.

També hem realitzat un **seguiment** de les incidències que contenen els informes de control formal dels tres últims exercicis, així com de les recomanacions de l'informe de 2013, d'on resulta que de les set recomanacions que figuraven en l'informe de 2013 AEROCAS n'ha implantat totalment una i parcialment una altra, i té pendents d'aplicar-ne quatre; una altra recomanació no ha sigut aplicable durant 2018.

6.3 Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació

La Sindicatura de Comptes ha realitzat una **auditoria financera** dels comptes anuals de l'exercici 2018, en la qual emet una opinió amb cinc excepcions, entre les quals cal destacar:

- Aportacions de la Generalitat. La Corporació no ha comptabilitzat en el passiu del balanç la quantitat de 9.975.280 euros, en concepte de reintegrament a la Generalitat per transferències no aplicades a la seua finalitat. Considerem que, amb un seguiment adequat de l'execució pressupostària i del contracte programa, aquesta situació de reintegrament podria haver-se detectat i corregit per mitjà de la tramitació adequada de les modificacions pressupostàries oportunes.
- Existències de programes. La Corporació no comptabilitza adequadament les vendes d'existències a la SAMC. S'han pagat acomptes per 7.641.186 euros a empreses adjudicatàries de contractes sense requerir-los les garanties oportunes.
- Despeses de personal. El contingut informatiu de la memòria és insuficient. Amb data 31 de desembre de 2018, dels 62 llocs de treball previstos en la plantilla n'hi havia coberts 53, tots de manera provisional per mitjà de borses de treball temporal; 44 d'aquests 53

llocs (el 83%) s'han cobert amb personal de l'antic grup Radiotelevisió Valenciana.

En les conclusions sobre altres **requisits legals i reglamentaris**, la Sindicatura assenyala diversos incompliments significatius de la normativa observats, entre els quals podem assenyalar:

- La comissió mixta de seguiment i control prevista en el contracte programa només s'ha reunit en una ocasió, i això no ha facilitat detectar les variacions en l'execució dels objectius.
- Hi concorre una de les circumstàncies previstes en l'article 18.3 de la Llei 6/2016, de creació de la Corporació, per al cessament dels membres del Consell Rector.
- En els contractes, els incompliments relacionats amb els criteris d'adjudicació, i que no s'ha requerit als adjudicataris l'acreditació preceptiva de determinats requisits per a contractar.

L'Informe inclou cinc recomanacions per a millorar la gestió de la Corporació.

6.4 Societat Anònima de Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valenciana

La Sindicatura de Comptes ha realitzat una **auditoria financera** dels comptes anuals de l'exercici 2018, en la qual emet una opinió amb quatre excepcions, entre les quals cal destacar:

- Existències de programes. El contingut informatiu de la memòria és insuficient sobre alguns aspectes importants, entre els quals la forma en què es comptabilitzen les compres a la CVMC. Tampoc s'informa sobre els acomptes pagats a empreses adjudicatàries de contractes sense requerir-los les garanties oportunes, que durant 2018 han pujat a 32.383.738 euros.
- Despeses de personal. La informació de la memòria és insuficient. La relació de llocs de treball preveu un total de 465 llocs més cinc d'alta direcció. Amb data 31 de desembre de 2018, excepte el personal d'alta direcció i tres artistes, la resta de personal (424 llocs) estava coberta de manera provisional per mitjà de borses de treball temporal. Dels 424 llocs, 334 llocs (el 78,7%) s'han cobert amb personal de l'antic grup Radiotelevisió Valenciana.

En les conclusions sobre altres **requisits legals i reglamentaris**, la Sindicatura detalla els incompliments significatius de la normativa observats, entre els quals podem assenyalar:

- La Societat s'ha excedit en el seu pressupost per a operacions corrents en la quantia de 22.074.644 euros. Considerem que, amb un seguiment adequat de l'execució pressupostària i del contracte programa, aquesta situació podria haver-se detectat i corregit per mitjà de la tramitació adequada de les modificacions pressupostàries oportunes. En aquest sentit, cal indicar que la comissió mixta de seguiment i control prevista en el contracte programa només s'ha reunit en una ocasió.
- La Societat ha contractat una persona per a un lloc directiu sense la realització d'un procés que garantisca el compliment dels principis esmentats en la Llei 6/2016, de creació de la Societat.
- En els contractes subjectes a la normativa de contractació pública són importants les deficiències relatives als criteris d'adjudicació i als contractes menors. I, quant a la contractació de programes, mereix destacar-se que la norma interna no regula prou els principis generals de contractació pública, i que en alguns dels expedients revisats no consta que s'haja requerit als adjudicataris que acrediten determinats requisits per a contractar.

L'Informe inclou set **recomanacions** per a millorar la gestió de l'entitat. Una és que s'analitzen les funcions i activitats que en la pràctica estan assumint la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació i la Societat, i s'avaluen els avantatges i inconvenients de continuar amb l'estructura dual vigent o si, per contra, resulta més convenient proposar un canvi en la normativa reguladora que preveja la prestació del servei públic a través d'una única entitat.

6.5 Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SA

Hem fiscalitzat el compliment de la legalitat vigent durant 2018 en matèria de contractació.

L'Informe assenjala els incompliments següents de caràcter general:

- En cinc dels expedients revisats, els plecs no detallen la forma en què es valoraran els criteris avaluables per mitjà de judici de valor.
- Els acords d'adjudicació no estan adequadament motivats.

En la selecció d'un soci privat que formarà part d'una societat de responsabilitat limitada de nova creació per a la posada en marxa en el Districte Digital d'Alacant d'un centre de jocs i esports electrònics, s'afirma que cal un soci majoritari, però no es justifica per què ha de ser majoritari. Addicionalment, l'adjudicatari no ha acreditat la seua solvència en els termes establits en els plecs.

En l'organització i desenvolupament d'un esdeveniment de jocs i esports electrònics per a la presentació del Districte Digital, l'adjudicatari no ha acreditat la seua solvència en els termes establits en els plecs.

En l'arrendament de la planta baixa de l'Estació Marítima de Creuers del Port d'Alacant no s'han acreditat les circumstàncies legalment previstes per a utilitzar el procediment negociat sense publicitat. D'altra banda, l'adjudicatària no posseïa les condicions de solvència en la data de presentació de la seua oferta.

La Societat ha tramitat la concessió d'incentius per a la promoció del Districte Digital sense ajustar-se a la normativa aplicable.

El contracte per a l'organització de Volvo 2020-2023, regata transoceànica The Ocean Race, edicions catorzena i quinzena, preveu que els pagaments de les taxes es realitzen abans de celebrar-se les regates, sense que l'amfitrió aporte cap garantia.

Considerant l'important objecte del contracte per a l'elaboració d'un pla estratègic per a l'SPTCV, hauria sigut més adequat que es consultaren diverses ofertes.

L'Informe inclou nou recomanacions per a millorar la gestió contractual de la societat.

Hem realitzat també un **seguiment** de les incidències que contenen els informes de control formal dels tres últims exercicis, així com de les recomanacions de l'informe de 2012. En podem destacar que, de les dotze recomanacions que figuraven en l'informe de 2012, l'SPTCV n'ha implantat totalment deu i parcialment una. Una recomanació de 2012 ha deixat de tenir aplicació.

6.6 Ciutat de la Llum, SAU

La Sindicatura de Comptes ha fiscalitzat el **procés comptable de dissolució** de Ciutat de la Llum, SAU (CL).

D'acord amb el treball realitzat, podem concloure que el procés comptable de cessió global d'actiu i passiu de CL a la Societat Projectes Temàtics de la Comunitat Valenciana, SAU i de dissolució de CL s'ha realitzat, en els aspectes significatius, d'acord amb la normativa aplicable.

Quant al compliment de la Decisió de la Comissió Europea de 8 de maig de 2012, cal assenyalar que, a l'abril de 2019, la Comissió Europea va remetre un escrit a la Representació Permanent d'Espanya davant la Unió Europea pel qual informa que els serveis de la Comissió conclouen que les autoritats espanyoles han adoptat totes les mesures necessàries per a aplicar la Decisió, si bé fins a final de juny de 2027 la Comunitat Valenciana ha de complir les condicions assumides. Els serveis de la Comissió han

tancat provisionalment l'expedient administratiu i es reserven el dret a reconsiderar aquesta conclusió si es descobreixen fets nous.

6.7 Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana

La Sindicatura de Comptes ha realitzat una **auditoria financera dels ingressos** per transport de viatgers inclosos en els comptes anuals d'FGV de l'exercici 2018, en la qual s'emet una opinió favorable.

Els dos components més importants dels ingressos de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV) corresponen als ingressos per transport de viatgers en les àrees metropolitanes de València (77%) i d'Alacant (15%); entre els dos pugem a 65,6 milions d'euros.

Atesa la dependència de complexos sistemes d'informació i comunicacions per a realitzar la gestió i la gran exposició a riscos de diferent tipus derivats de l'ús de la tecnologia, s'ha realitzat una **revisió en profunditat del sistema de control intern**, d'on resulten dues conclusions principals:

- a) Els controls interns existents en el procés de gestió dels ingressos per transport de viatgers proporcionen un nivell de confiança raonable per a garantir la integritat (completesa), exactitud i validesa de les transaccions i dades comptabilitzades.
- b) Amb caràcter general, el grau de control existent en la gestió dels controls bàsics de ciberseguretat mostra debilitats significatives.

En línia amb aquesta conclusió, la revisió del compliment de la legalitat en matèria de ciberseguretat (ENS i RGPD) ha posat de manifest un nivell de compliment millorable.

L'informe inclou, a més, un total de 14 recomanacions per a millorar la gestió d'FGV.

6.8 Valenciana d'Aprofitament Energètic de Residus, SA

La fiscalització ha comprés una auditoria financera de les despeses de personal i una fiscalització de compliment de legalitat en matèria de contractació.

En l'**auditoria financera**, les excepcions s'agrupen en tres àrees:

- La continuïtat de VAERSA està condicionada al compliment efectiu dels requisits legals de mitjà propi personificat.
- El control intern del procés de gestió de les despeses de personal presenta deficiències significatives.

- El control general de la tecnologia de la informació no proporciona un nivell de seguretat raonable.

En la fiscalització de la **contractació**, els incompliments generals més significatius són els següents:

- Els plecs de la contractació no descriuen el mètode per a calcular el valor estimat dels contractes.
- Per a la valoració del criteri del preu, VAERSA utilitza una fórmula que no és admissible perquè atorga punts a les ofertes sense baixa.
- Els expedients de contractes menors no contenen, en alguns dels casos revisats, la documentació que acredita la capacitat d'obrar i l'habilitació professional dels adjudicataris.

Entre els incompliments de legalitat en la gestió de les **despeses de personal** podem destacar els següents:

- La Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic no ha emés informe favorable sobre la relació de llocs de plantilla de VAERSA (1.130 llocs assignats als encàrrecs) ni ha autoritzat la seua massa salarial.
- Els procediments de contractació de personal de VAERSA no garanteixen el compliment dels principis d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat previstos tant en la Llei de la Funció Pública com en el conveni col·lectiu.

L'Informe inclou nou recomanacions per a millorar la gestió de VAERSA. També hem realitzat un **seguiment** dels informes dels quatre últims exercicis. Podem destacar que, de les sis recomanacions analitzades que figuraven en l'informe de 2014, VAERSA n'ha implantat totalment dues, parcialment dues més, i no n'ha aplicat una; una altra recomanació ha deixat de tenir validesa en 2018.

6.9 Fundació per a la Investigació de l'Hospital Universitari La Fe de la CV

El **control formal** de la rendició de comptes ha posat de manifest les circumstàncies següents que interessa remarcar:

- La Fundació no ha presentat, juntament amb els comptes anuals, l'informe relatiu al compliment de les obligacions de caràcter economicofinancer que han d'assumir les entitats que formen part del sector públic.
- Els comptes anuals no s'han formulat en el termini establert en la normativa vigent, que estableix que els comptes que hagen de ser sotmesos a auditoria externa han de formular-se dins dels tres mesos següents al tancament de l'exercici.

En la fiscalització de la **contractació** hem detectat aquests incompliments significatius de la normativa:

- Resulta imprescindible que en els plecs de condicions o en els plecs tècnics s'indique qualsevol factor de ponderació sobre els aspectes que seran avaluats, i no que s'introduïsquen posteriorment en el moment de l'avaluació de les ofertes. D'aquesta manera es garantiria el compliment de la igualtat de tracte als licitadors i es facilitaria que aquests puguen conèixer, en el moment de preparar les seues ofertes, la major o menor rellevància que s'atorgarà als diferents aspectes de l'oferta i ajustar-les així als interessos o necessitats reals de l'òrgan de contractació.
- En dos contractes de serveis concorre un conjunt d'incompliments i incidències que podrien derivar en la nul·litat d'aquests.

En l'informe de fiscalització es recullen diverses recomanacions amb la finalitat de millorar la gestió economicofinancera de la Fundació.

6.10 Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana

La Sindicatura de Comptes ha fiscalitzat els comptes anuals de l'exercici 2018 del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, on s'emet una opinió amb deu excepcions, entre les quals cal destacar:

- El compte "Construccions" de l'epígraf "Béns del patrimoni artístic" de l'immobilitzat material del balanç inclou l'edifici denominat Centre del Carme, comptabilitzat per un import d'1.930.025 euros, sense que hi conste documentació suport d'aquesta valoració.
- El Consorci ens ha facilitat una relació de les obres d'art, sense que en conste la valoració ni l'aprovació per l'òrgan competent. Conseqüentment, no s'ha reflectit en els comptes anuals i, per tant, desconexim l'efecte que podria tenir en aquests.
- En l'inventari dels catàlegs i altres productes no consta la seua valoració ni s'ha vist reflectit comptablement i, per tant, desconexim quin podria ser l'efecte sobre els comptes auditats.

En les conclusions sobre la fiscalització del compliment de la legalitat, la Sindicatura detalla els incompliments significatius de la normativa aplicable al Consorci, entre els quals podem destacar:

- El Consorci no ha adaptat els seus estatuts a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.
- En matèria de personal, el Consorci no ha sol·licitat autorització de la massa salarial de l'exercici 2018 a la conselleria amb competències en matèria d'hisenda, ni ens consta que s'haja autoritzat la massa

salarial dels exercicis 2017 i 2019. Pel que fa al personal laboral temporal, en quatre contractacions no s'ha justificat en l'expedient que s'haja iniciat el procés de selecció per a la cobertura definitiva d'aquests llocs de treball.

- En l'Informe hem posat de manifest una sèrie d'incompliments en matèria de contractació. A més, no ens han facilitat diversos expedients.

Finalment, l'Informe inclou un total de disset recomanacions per a millorar la gestió del Consorci.

7. LES CORTS I LES ALTRES INSTITUCIONS DE LA GENERALITAT

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana assenyala que, a més de les Corts, formen part també de la Generalitat les institucions següents: la Sindicatura de Comptes, el Síndic de Greuges, el Consell Valencià de Cultura, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Consell Jurídic Consultiu i el Comitè Econòmic i Social.

Totes aquestes institucions, sense perjudici de l'autonomia i peculiaritats del seu funcionament, s'integren pressupostàriament en el Compte de l'Administració de la Generalitat.

El pressupost de cada una d'aquestes institucions té assignada una secció diferenciada del Compte de l'Administració (excepte el Síndic de Greuges, que està integrat en la secció de les Corts), en la qual estan comptabilitzats com a obligacions la pràctica totalitat dels crèdits definitius, independentment de l'execució dels pressupostos de despeses en les comptabilitats individuals de cada una d'aquestes entitats. Els pagaments representen les transferències dineràries realitzades a aquestes institucions.

En raó del seu estatus especial, aquests ens porten comptabilitats separades, en les quals es recullen les respectives operacions econòmiques i pressupostàries.

Quadre 8. Dates d'aprovació i remissió dels comptes de 2018

	Les Corts	Sindicatura de Comptes	Síndic de Greuges	Consell Valencià de Cultura	Consell Jurídic Consultiu	Acadèmia Valenciana de la Llengua	Comitè Econòmic i Social
Aprovació	04/09/2019	05/06/2019	12/03/2019	27/05/2019	06/03/2019	03/05/2019	27/03/2019
Remissió a Sindicatura	10/09/2019	--	14/03/2019	13/11/2019	15/03/2019	27/06/2019	01/04/2019

La Sindicatura de Comptes, en compliment de l'article 31 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, va presentar els seus comptes anuals de 2018, juntament amb un informe

d'auditoria independent, a les Corts el 10 de juliol de 2019. També es van publicar en la seu electrònica de la Sindicatura i en el *Butlletí Oficial de les Corts Valencianes* el 22 de juliol de 2019.

Les normes de règim econòmic i pressupostari de les Corts, recollides fonamentalment en els acords de 26 d'agost de 2014, de la Mesa de les Corts, van representar un avanç fonamental en el règim de transparència i rendició de comptes de les Corts, ja que estableixen un règim de control intern completament nou i la revisió *a posteriori* dels comptes de les Corts per part de la Sindicatura de Comptes. Durant l'exercici 2019 s'ha dut a terme el treball d'auditoria dels comptes de les Corts relatives a l'exercici 2017, l'informe de la qual, aprovat el 25 de juliol de 2019, està publicat en el nostre web.

Les Corts van sol·licitar, a més, a la Sindicatura, la fiscalització de les institucions estatutàries. Per a donar compliment a aquesta sol·licitud, es van fiscalitzar els comptes de 2017 d'aquestes institucions entre el segon semestre de 2018 i el primer semestre de 2019. En el moment d'emetre aquest informe, s'han aprovat i publicat en el web de la Sindicatura de Comptes la totalitat dels informes de fiscalització corresponents a aquest exercici.

8. SEGUIMENT DE LES RECOMANACIONS

L'article 12 de la Llei de Sindicatura de Comptes estableix:

“U. En l'exercici de la seua funció fiscalitzadora la Sindicatura de Comptes proposarà les mesures que considere que han d'adoptar-se per a la millor gestió economicoadministrativa del sector públic valencià, així com aquelles més idònies per a aconseguir un control més eficaç d'aquest sector.

Dos. La Sindicatura de Comptes comunicarà, als organismes controlats i al representant legal de l'òrgan, entitat o empresa requerida, el resultat d'aquest, i aquests estan obligats dins dels terminis concedits a respondre i informar la Sindicatura de Comptes de les mesures adoptades.

Tres. La Sindicatura de Comptes informarà les Corts del grau de compliment de les seues obligacions de control i de les recomanacions efectuades als organismes i ens controlats, d'acord amb el programa anual d'actuació.”

En compliment d'aquesta disposició i com una part important del treball efectuat, els informes de la Sindicatura inclouen un apartat en el qual es recullen les recomanacions considerades més rellevants per a millorar determinats aspectes procedimentals, de la gestió o dels sistemes de control intern que han sorgit en la realització de les diferents fiscalitzacions.

En el curs dels treballs s'ha sol·licitat als responsables dels diferents ens fiscalitzats que informen de les mesures correctores adoptades per a esmenar les deficiències assenyalades en els informes de fiscalització de l'exercici anterior i aplicar les recomanacions efectuades.

A més, enguany s'ha efectuat el seguiment de les **recomanacions dels informes dels tres últims exercicis** emesos per la Sindicatura i el resultat s'ha inclòs juntament amb els informes de control formal dels diferents volums que componen aquest informe.

9. INVENTARI DELS ENS DEL SECTOR PÚBLIC VALENCIÀ D'ÀMBIT TERRITORIAL AUTONÒMIC SUBJECTES A RETRE COMPTES (INVENS)

9.1 Ens que no integren els seus comptes en el Compte General de la Generalitat

D'acord amb l'article 2.1 de la Llei 6/1985, de Sindicatura de Comptes, segons la redacció que en fa la Llei 16/2017, correspon a aquesta institució l'examen i la fiscalització dels comptes del sector públic valencià, que també inclouen els comptes de determinades entitats de nivell autonòmic que, encara que no els integren actualment en el Compte General de la Generalitat, els han de retre davant la Sindicatura de Comptes, tal com ordena l'article 10.2 de la seua llei reguladora.

D'acord amb l'article 2 del nou Reglament de Règim Interior (RRI),⁵ la Sindicatura de Comptes mantindrà un **inventari dels ens del sector públic valencià subjectes a retre comptes (INVENS)** i, per tant, susceptibles de ser fiscalitzats. Aquest inventari **és públic a través de la seua electrònica de la Sindicatura** i servirà com a base per a seleccionar els ens a auditar; es converteix així en un factor rellevant que cal tenir en compte durant la planificació estratègica, pluriennal i anual.

L'INVENS va ser autoritzat i publicat per mitjà de la Resolució del síndic major núm. 64, de 9 d'abril de 2019 (DOGV núm. 8528, de 12.04.2019), i inclou els ens de nivell autonòmic següents, diferents dels relacionats en els apartats anteriors d'aquesta introducció, classificats segons la seua naturalesa jurídica:

- a) Altres institucions sense finalitats de lucre:
 - Fira Mostrari Internacional de València
 - Institució Firal Alacantina (IFA)

⁵ Resolució de 23 de maig de 2018, del síndic major, per la qual es disposa la publicació del Reglament de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 8308, de 01.06.2018).

b) Consorcis:

- Consorci per a l'Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 5, Àrea de Gestió V5
- Consorci per a l'Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 3, Àrea de Gestió C3/V1
- Consorci per a l'Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 1, Àrea de Gestió C1
- Consorci per a l'Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 4, Àrea de Gestió V3
- Consorci per a l'Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 5, Àrea de Gestió V4

c) Cambres de comerç:

- Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Serveis d'Alcoi
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació d'Alacant
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Castelló
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Serveis d'Oriola
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de València
- Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de la Comunitat Valenciana

En la data d'elaboració d'aquest informe s'ha autoritzat i publicat la primera actualització de l'INVENS, que ha comportat la inclusió dels ens següents:

a) Fundacions:

- Fundació Tribunal d'Arbitratge Laboral de la Comunitat Valenciana. Aquest ens, amb efectes de 10 d'abril de 2019, per resolució del Registre de Fundacions, passa a ser una fundació del sector públic de la Generalitat.
- Fundació de la Comunitat Valenciana Centre d'Investigació Príncep Felip.

En l'expedient de tramitació de l'alta d'ofici s'ha posat de manifest que hi concorre la circumstància prevista en l'article 157.b de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, per a considerar que es tracta d'una fundació del sector públic de la Generalitat els comptes de la qual haurien d'haver-se integrat en els comptes generals de la Generalitat.

- Fundació per al Desenvolupament i la Innovació de la Comunitat Valenciana.
- Fundació per al Desenvolupament del Con Sud, Fundació de la Comunitat Valenciana.
- Fundació Càtedra Enric Soler i Godes.
- Fundació Cultural de la Comunitat Valenciana Miguel Hernández.
- Fundació de la Comunitat Valenciana de Patrimoni Industrial i Memòria Obrera del Port de Sagunt. Aquest ens passarà a estar adscrit a l'Ajuntament de Sagunt en la futura rendició dels comptes de l'exercici 2019.

b) Altres institucions sense finalitats de lucre:

- Comité d'Agricultura Ecològica de la Comunitat Valenciana
- Consell Valencià de la Joventut

c) Consorcis:

- Consorci Execució de les Previsions del Pla Zonal de Residus 2, Àrea de Gestió C2

d) Altres formes jurídiques:

- Societat de Garantia Recíproca de la Comunitat Valenciana (AFIN)

9.2 Ens que han d'integrar els seus comptes en el Compte General de la Generalitat

En la data d'aquest informe estan previstos legalment, o ja s'han creat, els ens següents els comptes dels quals s'hauran d'integrar en els comptes generals de la Generalitat corresponents a l'exercici 2019 o següents:

- a) Organismes autònoms:
- Agència Valenciana de Seguretat Ferroviària, creada per l'article 6 de la Llei 7/2018, de 26 de març, de la Generalitat, de Seguretat Ferroviària.
 - Agència Valenciana de Protecció del Territori, creada per la disposició addicional tretzena de la Llei 1/2019, de 5 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 5/2014, de 25 de juliol, d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge de la Comunitat Valenciana.
 - Institut Valencià de la Memòria Democràtica, els Drets Humans i les Llibertats Públiques, la creació del qual està prevista en l'article 44 de la Llei 14/2017, de Memòria Democràtica i per a la Convivència de la Comunitat Valenciana. No ha tingut activitat.
- b) Fons sense personalitat jurídica:
- Instruments Financers de la Comunitat Valenciana, FinInVal, creat per l'article 96 de la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat, amb efectes d'1 de gener de 2019.
- c) Societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres entitats de dret públic:
- Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana (CACV).
Es crea per mitjà de la Llei 10/2018, de 18 de maig, de la Generalitat.
 - Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació (IVCR+I).
Es crea per mitjà de l'article 51 de Llei 21/2017, de 28 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat, per escissió de CulturArts Generalitat, l'actual Institut Valencià de Cultura.

- Infraestructures i Serveis de Telecomunicacions i Certificació, SAU.

Se n'autoritza la constitució pel Consell l'1 de març de 2019, i se n'aprova el pressupost per a l'exercici 2019 per mitjà de l'Acord de 26 d'abril de 2019 (DOGV núm. 8544, de 09.05.2019).

La seua creació es preveu en l'article 104 de la Llei 27/2018, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat.

d) Fundacions del sector públic de la Generalitat:

- Fundació Tribunal d'Arbitratge Laboral de la Comunitat Valenciana, amb efectes de 10 d'abril de 2019, data de la resolució del Registre de Fundacions per la qual s'inscriuen els seus nous estatuts.

e) Consorcis que cal adscriure a la Generalitat:

- Consorci del Consell de l'Horta de València. Deriva de la Resolució de 6 de juny de 2019, del director general de Relacions amb les Corts, per la qual es publica el conveni entre la Generalitat, a través de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, la Diputació Provincial de València i l'Ajuntament de València, per a la seua constitució (DOGV núm. 8570, de 14.06.2019), en el projecte d'estatuts del qual figura l'adscripció a la Generalitat Valenciana.

10. ESTRUCTURA DE L'INFORME

Aquest informe sobre el Compte General de la Generalitat de l'exercici 2018 té l'estructura següent:

- El volum I conté la introducció i el resum de les conclusions.
- El volum II conté els informes de fiscalització del Compte de l'Administració de la Generalitat.
- El volum III conté els informes de fiscalització dels organismes autònoms de la Generalitat.
- El volum IV conté els informes de fiscalització de les societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres entitats de dret públic de la Generalitat.
- El volum V conté els informes de fiscalització de les fundacions del sector públic de la Generalitat.

- El volum VI conté els informes de fiscalització dels consorcis adscrits a la Generalitat.

De conformitat amb el que ha acordat el Consell de la Sindicatura, es presenta aquest informe juntament amb la documentació i els comptes retuts per les diferents entitats per a la seua fiscalització, les al·legacions dels comptedants i els informes sobre aquestes.

APROVACIÓ DE L'INFORME

En compliment de l'article 19.j de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, d'acord amb la redacció que en fa la Llei de la Generalitat Valenciana 16/2017, de 10 de novembre, de l'article 55.1.h del seu Reglament de Règim Interior i del Programa Anual d'Actuació de 2019 d'aquesta institució, el Consell de la Sindicatura de Comptes, en la reunió del dia 13 de desembre de 2019, va aprovar l'Informe de fiscalització del Compte General de la Generalitat corresponent a l'exercici 2018, del qual forma part aquest volum.

Nota

Aquest volum I, amb la introducció i els resums, pretén ajudar a comprendre els resultats del nostre informe contextualitzant-los en l'entorn econòmic i del sector públic valencià, i facilitar la tasca als lectors i als mitjans de comunicació. Conté una descripció succinta de la fiscalització realitzada, amb les conclusions més destacables.

No obstant això, els treballs complets de fiscalització es troben en els volums II, III, IV, V i VI, accessibles en el web de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana (www.sindicom.gva.es). Recomanem llegir-los per a conèixer el veritable abast del treball realitzat.